

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a **alperesi jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. február 17. napján meghozott 24.P.24.472/2015/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 5. sorszám és a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

A le nem rótt összesen 96.000 (kilencvenhatezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2009. július 4. napján a ... téren tartott rendezvényt jogellenesen feloszlatta, megsértette a felperes gyülekezési és véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogát.

Megállapította azt is hogy az alperes azzal, hogy a felperest 2009. július 4. napjának 19 órájától 2009. július 5. napjának 3 órájáig fogvatartotta, megsértette a felperes személyes szabadságához fűződő jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a felperestől magánlevél útján kérjen elnézést, amelyben fejezze ki a jogsértés miatti sajnálkozását, továbbá arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 forintot és ezután 2009. július 4. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot és 196.850 forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította azzal, hogy a 178.000 forint le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet tényállásában rögzítette, hogy a Fővárosi Bíróság a 2008. december 16. napján kelt és a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.738/2009/7. sorszámú ítéletével 2009. július 2. napján jogerőre emelkedett 19.P.26.453/2007/126. számú ítéletével a ...ra is kiterjedő hatállyal feloszlatta a ... Egyesületet. Ezt követően a ... honlapon került sor közlemények közzétételére, amelyek kérték a gárdistákat, pártolókat, szimpatizánsokat, hogy jöjjenek el 2009. július 4-én megrendezésre kerülő demonstrációra a ... térre.

Az alperes a 2009. július 4. napjára bejelentett rendezvény megtartását sem vette tudomásul, és a ... teret kordonnal körbevette. Így az odaérkező tüntetők a térre nem tudtak bejutni, ezért a ... téren kezdtek 16-17 órától gyülekezni. A tömeg fokozatosan nőtt, a résztvevők nagy számban, csoportosan érkeztek, számuk végül több százra volt tehető. Jelentős részük a ... egyenruháját viselte.

A több száz főnyi földön ülő, békésen demonstráló tömeghez a későbbiekben, pontosan meg nem határozható időpontban, a ... formaruháját nem viselő felperes is csatlakozott.

A rendőrség a téren jelenlévő személyeket jól hallható módon, kihangosító kocsin keresztül felhívta a helyszín elhagyására. A tömeg egy része a felszólításoknak aktívan és passzívan ellenállt. A felperes a többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a teret elhagyni, a földön ülve passzívan ellenszegült a rendőri intézkedésnek, és nem volt hajlandó felállni mindaddig, amíg őt a tömegből az intézkedő rendőrök testi kényszer alkalmazásával ki nem emelték.

Az intézkedő rendőrök a felperest megbilincseltek, a rendőrkocsihoz vezették és ott sor került igazoltatására. Ezt követően közölték vele, hogy előállítására garázdaság miatt kerül sor, és a ... utcai fogdába szállították. Az igazoltatásra 19 óra körüli időben került sor, és a ... utcából orvosi vizsgálatát és zárkai tartózkodást követően éjjel 3 óra körül engedték el.

A felperes ellen a rendőri feljelentés alapján szabálysértési eljárás indult. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.Sze.11.010/2009/9. számú végzésében megállapította, hogy a felperes elkövette a rendezvény szabálysértését, a bíróság ezért őt figyelmeztetésben részesítette. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes magatartása a garázdaság szabálysértését nem, de a rendezvény szabálysértését megvalósította. A felperes magatartását értékelve megállapította, hogy az üldözmonstrációban kihívóan közösség ellenes magatartást a felperes nem tanúsított, azonban azzal, hogy maga is garázdaság helyszínén tartózkodott, illetve a helyszín elhagyására vonatkozó rendőri felhívásoknak nem tett eleget, és az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsított, megvalósította a rendezvény szabálysértését. A végzést a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 20.Szef.40/2010/2. számú végzésével hatályában tartotta.

Később a Fővárosi Bíróság 2010. október 4. napján jogerőre emelkedett 27.K.33.569/2009/19. számú ítéletében megállapította, hogy a 2009. július 4. napján a ... téren tartott rendezvény feloszlata az alperes részéről jogellenes volt. Ezen ítéletet a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a Kfv.VI.39.009/2011/7. számú ítéletével hatályában fenntartotta. Az ítéletben a bíróság megállapította, hogy a rendezvényt nem tiltó határozat ellenére tartották, az nem vesztette el békés jellegét, végül pedig nem sértette feloszlata okot adó mértékben mások jogait és szabadságát, ezért az alperes az oszlata elrendelésével törvényt sértett. Erre tekintettel a perbeli rendezvény feloszlata jogellenes volt.

A Fővárosi Törvényszék 24.P.24.940/2011/27. számú ítéletével - amely a Fővárosi Ítéltábla 18.Pf.20.401/2014/8. számon meghozott ítéletével 2014. szeptember 18. napján emelkedett jogerőre - az alperest 120.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2009. július 4. napjától járó kamatai megfizetésére kötelezte arra tekintettel, hogy a felperes fogvatartására az alperes részéről mintegy 8 óra időtartamban került sor. Az alperes a felperes részére 2015. március 13. napján összesen 139.858 forintot megfizetett.

A jogerős ítéletet ezt meghaladó részében, vagyis a felperes keresetét elutasító rendelkezés vonatkozásában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.767/2015/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a Ptk. 75. § (1) bekezdés, valamint a 76. § és 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg azt, hogy az alperes azzal, hogy 2009. július 4-én az ... téren tartott rendezvényt jogellenesen feloszlatta, megsértette a felperes gyülekezéshez és véleménynyilvánítás szabadságához való jogát, valamint a jogellenes felosztatás során alkalmazott könnygázzal megsértette a felperes emberi méltósághoz, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát, a felperes jogellenes fogvatartásával és előállításával megsértette a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát. Erre tekintettel kérte a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján arra kötelezni az alperest, hogy a jogsértésekért a felperestől magánlevélben kérjen elnézést, valamint összecszerűségében felemelt kereseti kérelmében a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, a Ptk. 339. § (1) bekezdése, a Ptk. 349. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján az alperest kérte további 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni és ezen összeg után 2009. július 4. napjától törvényes késedelmi kamatok, valamint perköltség megfizetését kérte. A perköltség összegét az ügyvédi meghatalmazásban szereplő megállapodás szerint a felperes javára megítélt kártérítési összeg 35%-a + áfa összegben kérte megállapítani.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az alperes a rá irányadó, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) alapján járt el közhatalmat gyakorló szervként, és mint ilyen testület a rá vonatkozó kártérítési felelősségi szabályokat a Ptk. 349. §-a alapján kell megítélni. Utalt arra, hogy az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a rendőrt jogkörében eljárva intézkedési kötelezettség terheli, másfelől az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe. Utalt arra, hogy a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén a törvényben meghatározott intézkedéseket és kényszerítő eszközöket alkalmazhatja. Álláspontja szerint a felperes a perben nem vitatta azt, hogy kétségtelenül garázdaság helyszínén tartózkodott, és elismerte, hogy a helyszín elhagyására vonatkozó rendőri felhívások elhangzottak, azokat a felperes hallotta. Elismerte a felperes azt is, hogy felszólítás ellenére a helyszínt nem hagyta el, és engedetlenséget tanúsított az eljáró hatóság intézkedésével szemben. Utalt arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján aki a szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás után is folytatja, hatóság vagy illetékes szerv elé állítható. Utalt arra, hogy az előállítás időtartama nem haladta meg a felperes esetében a törvényes mértéket (8 órát). Így álláspontja szerint az alperes munkatársai a konkrét tényállás során a rájuk vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jártak el, másrészt úgy, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, így magatartásuk nem volt sem jogellenes, sem felróható, ezért a kártérítés elengedhetetlen feltételei hiányoznak.

Vitatta az alperes a kártérítés összecszerűségét is, azt jelentősen eltúlzottnak tartotta, annak mérséklését kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét kisebb részben találta megalapozottnak.

Idézte az 1949. évi XX. törvény 62. § (1) bekezdését, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 1. § és 2. § (1) bekezdését, az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §, 84. § (1) bekezdését, a 339. § (1), a 349. § (1) és a 355. § (1) bekezdésének rendelkezéseit.

Előjáróban utalt arra, hogy az alperes kétséget kizáróan közhatalom gyakorlásával végzi tevékenységét, ezért vele szemben a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt általános felelősségi szabályokon túlmenően a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt speciális szabályok is alkalmazandók. Figyelemmel arra, hogy a felperes keresetlevelében az alperes jogsértő magatartását mindenekelőtt abban jelölte meg, hogy a tüntetés felosztatására az alperes részéről jogellenesen került sor, ezért a perben az volt eldöntendő, miszerint önmagában az a tény, hogy a tüntetés felosztatásának jogellenességét utólag bíróság jogerős ítélettel megállapította, alkalmas-e a felperes személyiségi jogai megsértésének megállapítására.

Rögzítette azt is, hogy a felperes által előadott személyiségi jogsérelmek két csoportra oszthatók. Az egyik csoportba tartozik az az absztrakt jogsérelem, ami a gyülekezési jog és ezzel a véleménynyilvánítási szabadság megsértésére vonatkozik. A másik csoportba azok a konkrét sérelmek tartoznak, amelyek a kifejtett rendőri intézkedéssel kapcsolatosak, vagyis a felperessel szembeni kényszerintézkedések, az előállítás, a fogvatartás.

Megállapította, hogy a felperes gyülekezési jogának és véleménynyilvánítási szabadságának sérelmét jelentette az, hogy a felperes a jogellenes osztatás miatt nem gyakorolhatta olyan időtartamban ezen jogokat, ameddig azt szabad akaratából kívánta. Ezzel gyülekezési joga, véleménynyilvánítási szabadsága sérült, keresetének jogalapja tehát ebben a körben alapos.

Ugyanakkor azt is megállapította, hogy a felperes a rendezvény elején érkezett a helyszínre és csatlakozott az ott lévő demonstrálókhoz, ezért a gyülekezési jogát tudta gyakorolni mindaddig, amíg vele szemben rendőri intézkedésre nem került sor. A közigazgatási bíróság ítéletéből következtethetően az alperes 17 óra 8 perckor kezdte meg az ... téri tömeg felosztatását, a téren tartózkodókat ekkor szólították fel a terület elhagyására, illetőleg arra, hogy oszoljanak szét. A felperes igazoltatására és előállítására ehhez képest a rendezvény vége felé, 19 órakor került sor, így a bíróságnak figyelembe kellett vennie azt a körülményt is, hogy a felperes gyülekezési joga és véleménynyilvánítási szabadsága csak igen rövid időtartamig sérült. A gyülekezési jog és a véleménynyilvánítási szabadság megsértése ezért olyan csekély mértékű volt, hogy annak kompenzálására nem lehetett nem vagyoni kártérítést megállapítani, mert az a köztudomás szerint sem okoz nem vagyoni kártérítéssel ellentételezhető immateriális sérelmet.

A konkrét rendőri intézkedések jogellenességére vonatkozó kérelmet azonban csak részben találta megalapozottnak, mert önmagában az a tény, hogy utóbb az osztatást a bíróság jogellenesnek mondta ki, az intézkedéseket teljes egészében nem teszi jogellenessé. Vizsgálandó volt azonban az is, hogy ezen rendőri intézkedések során az alperes a felperessel szemben tett intézkedései megfeleltek-e a Rtv. 16. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szükségesség és arányosság követelményének.

Ennek vizsgálata során az elsőfokú bíróság a felperessel szemben alkalmazott intézkedésekből egyetlen esetben tartotta azt megállapíthatónak, hogy a szükségesség és arányosság követelménye sérült: ez pedig a felperes mintegy 8 órás időtartamú fogvatartása. Ez az időtartam csak éppen nem lépi túl a törvényes időtartamot, és a felperes minden indok nélküli és hosszabb időn keresztül tartó őrizete nem állt arányban az intézkedés törvényes céljával, ezért az alperest kártérítési felelősség terheli. A jogsértés súlyára tekintettel a bíróság összesen 300.000 forint nem vagyoni kártérítési

összeget talált megítélhetőnek a felperest ért hátrányok kompenzálására. Ebből az alperes a korábbi jogerős ítélet alapján már 120.000 forint tőkeösszeget és járulékait teljesítette, így a bíróság a fennmaradó 180.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésében marasztalta az alperest jelen megismételt eljárásban hozott ítéletében.

A felperes testi épséghez és egészséghez való jogának sérelmét nem találta megállapíthatónak. A perben a felperes maga sem állította, hogy az intézkedő rendőrök közvetlenül gázspray-vel lefűjták, csupán arra hivatkozott e joga megsértésként, hogy a téren könnygáz alkalmazására sor került, amelynek negatív hatásait kénytelen volt elviselni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában a könnygáz alkalmazása tüntetés felosztatásakor ezen személyiségi jog sérelmét nem alapozza meg, mert a testi épséget és egészséget az ingerlőgáz közvetlen belégzése, annak szembe, orrba, szájba kerülése sérti, ezáltal ugyanis az egészségi állapot hirtelen leromlása következhet be. A felperes maga sem hivatkozott arra a perben, hogy nála az ingerlőgáz alkalmazása következtében testi tünetek (például erős könnyezés, nyálfolyás, a szem és a bőr irritációja) felléptek, és erre vonatkozóan bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. A felperessel szemben az ingerlőgáz alkalmazása tehát nem volt megállapítható, ezért a felperes emberi méltóságának, testi épséghez és egészséghez fűződő jogának megsértésére alapított keresetét elutasította.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő. A felperes az ítélet megváltoztatását azért kérte, hogy a másodfokú bíróság a keresetnek teljes egészében adjon helyt, a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő jogának, illetve emberi méltóságának sérelmét is állapítsa meg azzal, hogy a rendezvény jogellenes felosztatása során könnygázt alkalmazott, mindezért összességében 600.000 forint megfizetésére kötelezze az alperest. Hivatkozott arra, hogy nem kizárólag az jelenti a testi épség, egészség megsértését, amikor célzottan a rendőrség lefúj valakit könnygázzal, paprika spray-vel, hanem ezen eszköz közvetett hatása is, amint azt korábbi jogerős ítéletek is megállapították. Az emberi méltóság megsértésével összefüggésben álláspontja az volt, hogy egyrészt jogszerűtlen volt a felosztatás, másrészt a szükségesség, arányosság mértékét meghaladó rendőri intézkedés történt. Az összecszerűség tekintetében hivatkozott más hasonló ügyekben hozott döntésekre, közöttük olyanokra, melyek a perbeli demonstráció jogellenes felosztatását követően az ott sérelmet szenvedett más személyek ügyében születtek.

Az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását kérte.

Hivatkozott arra, hogy az ítélet indokolásában helyesen került megállapításra az, hogy a felperes által előadott sérelmek két csoportra osztása indokolt. E körben helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli rendőri intézkedéssel kapcsolatos, konkrét felperesi jogsérelmek vonatkozásában a kereseti kérelem nem megalapozott.

Az ítélet indokolásában szereplő azon okfejtés, amely szerint a felperes gyülekezési sérelmét jelentette az, hogy egy olyan rendezvényen vett részt, melyet az alperes jogellenesen oszlatott fel, és a jogellenes oszlatás miatt a felperes szabadon nem vehetett részt a rendezvényen addig az időtartamig, amíg az szándékában állt volna nem megalapozott. A felperes az előre be nem jelentett rendezvény időtartamának nagy részében gyakorolni tudta a gyülekezési jogát, hiszen vele szemben már a rendezvény vége felé került sor a rendőri intézkedés foganatosítására, melynek során a rendőrség a tömeget jól hallható módon, több alkalommal felszólította a helyszín elhagyására, a szabad eltávozás lehetőségét biztosítva, melynek a felperes nem tett eleget, ezért került sor vele szemben intézkedés foganatosítására. Mindezekre tekintettel az Rtv. 13. § (1) bekezdésben megfogalmazott intézkedési kötelezettsége alapján lépett fel, melynek során az Rtv. 19. § (1) és (2) bekezdésének, az 59. § (1) és (2) bekezdésének, a 60. § (2) bekezdésnek a rendelkezéseit betartva járt el. Idézte az Rtv. 59-60. §-aihoz fűzött indokolást, melyre tekintettel a tömeggel szembeni intézkedésre teljes mértékben jogszerűen került sor, továbbá az előállítás jogszabályi feltételei

tárgybani esetben maradéktalanul fennálltak, hiszen az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja úgy rendelkezik, hogy aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, hatóság vagy az illetékes szerv elé állítható.

Amennyiben a másodfokú bíróság nem osztaná ezen álláspontját hivatkozott arra, hogy az alperes közigazgatási jogkörben járt el. Az ilyen esetekben a polgári jog szankciórendszerében a kártérítés sikerességéhez a károsultnak kell bizonyítania azt, hogy a károkozó jogellenes és vétkes tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben álló kára keletkezett, másrésről azt, hogy ez a kár milyen mértékű/összegű. Jelen esetben a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei közül a jogellenes magatartás alperes részéről nem valósult meg, jogellenes magatartás hiányában a felperes kártérítés iránt előterjesztett igénye nem megalapozott.

Mindezen túlmenően a megállapított kártérítés összegét is eltúlzottnak ítélte. Hivatkozott a 34/1992. (VI.1.) AB határozatra.

Amennyiben a felperessel szemben fogantatosított intézkedés jogalapja tekintetében a fenti érvelést a másodfokú bíróság nem osztaná, hivatkozott arra, hogy a polgári jogi kártérítési felelősség szabályai szerint - amelyek irányadók a közigazgatási jogkörben okozott kárért fennálló felelősség vizsgálatánál is - mentesül a felelősség alól az, aki bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, vagyis magatartása nem volt felróható. A helyszínen intézkedő rendőrök fentiekben ismertetett konkrét tényállás során úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, így magatartásuk nem volt felróható, melyből következően az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének egyik elengedhetetlen feltétele, nevezetesen a vétkeesség hiányzik, mely körülmény kizárja az alperes kárfelelősségének megállapíthatóságát.

Hivatkozott az ítélkezési gyakorlatban kialakult és egységesnek tekinthető azon jogelvre, amely szerint a jogértelmezésben és a jogalkalmazásban történt tévedések vagy hibák általában a felróhatóság körén kívül esnek. Kivételt az egyértelműen súlyos, feltűnően kirívó tévedések, hibák képeznek. A jelen ügyben azonban kirívó tévedésről, jogalkalmazási hibáról egyértelműen nem lehet szó, mely körülmény kizárja a rendőrség kárfelelősségének megállapíthatóságát.

Eltúlzottnak tartotta a felperes által megállapodás alapján igényelt perköltség összegét is, álláspontja szerint annak alapjául csak az eljárás jelenlegi szakaszában megítélt kártérítési összegből kellett volna kiindulni.

A másodfokú bíróság a peres felek fellebbezését nem találta megalapozottnak, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ezért a másodfokú bíróság azt teljes egészében bírálta felül, melynek során az elsőfokú bíróság döntésével és indokaival egyetértett.

A felperes fellebbezésében a testi épség, egészség sérelme tekintetében a per korábbi szakaszában előadottakon túl másra nem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, abból okszerű következtetést vont le, ugyanis maga a felperes sem hivatkozott semminemű olyan hátrányra, testi panaszra, amit a tömeg feloszlata során alkalmazott könnygáz okozott számára. Ilyen körülmények között az oszlatás jogellenes volta miatt önmagában nem lehet megállapítani a Ptk. 76. §-a által oltalmazott testi épség, egészség sérelmét. Erre csak abban az esetben kerülhet sor, ha legalább közvetett módon, de az egészségre káros behatást szenved el az érintett, amire a perbeli esetben nem került sor.

A Ptk. 76. §-ban rögzített emberi méltóság sérelme tekintetében szükséges kiemelni, hogy bármiféle személyiségi jogi sérelem szükségképpen jelenti az emberi méltóság sérelmét is. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az emberi méltóság a legnagyobb érték, melyből egyéb alapjogok

és személyiségi jogok származtathatók [8/1990. (IV. 23.) AB határozat III.; 23/1990. (X. 31.) AB határozat V.2.]. Ez az elgondolás öltött testet a Polgári törvénykönyv új szabályozását jelentő 2013. évi V. törvény a 2:42. § (2) bekezdésében, amikor a jogszabály az alkotmánybírói gyakorlatot is figyelembe véve, az emberi méltóságot a személyiségi jogok „anyajogának” tekintette. Már korábban, ezen szabályozást megelőzően, az 1959-es Ptk. hatálya alatt kialakult, és a másodfokú bíróság által is következetesen követett gyakorlat szerint, amennyiben egyediesített személyiségi jog sérelme megállapítható, úgy szükségtelen az emberi méltóság sérelmének külön, kiemelt megállapítása. Erre abban az esetben kerülhet csak sor, ha olyan sérelem ér valakit, amely összetettsége, vagy kivételes volta miatt nem nevesíthető, illetve közvetlenül is az emberi méltóság sérelmét jelenti. A személyiségi jog megsértése miatt alkalmazott jogkövetkezmények, így a nem vagyoni kártérítés mértéke sincs egyenes arányban a megsértett jogok számával, alapvetően azok nagyságrendje a meghatározó.

A perbeli esetben az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése és a 355. § (1) és (4) bekezdése alapján a nem vagyoni kártérítés szempontjából lényeges körülményeket, ezért az összecszerűség kérdésében sem volt indokolt - egyik fél fellebbezésére tekintettel sem - az ítélet megváltoztatása. A felperes által hivatkozott és csatolt döntések egy része alapvetően más tényállás alapján születtek. A 2.Pf.21.313/2015/4/II. számú döntéssel érintett ügyben mindössze három személlyel szemben került sor jogszerűtlen intézkedésre. Alapvetően más megítélés alá esik ebben az esetben az intézkedést foganatosító személyek döntése a szükségesség és arányosság helyes megítélése szempontjából, mint olyan esetben, amikor nagy létszámú, a rendőri felszólításnak ha csak passzívan is, de ellenálló tömeg esetében. Az ...-téri megmozdulás más résztvevőivel szemben a 7.Pf. 20.168/2016/3. számú jogerős döntés pedig az abban a perben érintettek esetében az elszenvedett sérelmek tekintetében differenciált összegű kártérítést alkalmazott, amelyeket 400.000 forint és 800.000 forint között határozott meg. Ezen perben érintett személyek előállításuk során személyi sérülést is szenvedtek, több esetben 8 napon túl gyógyuló sérüléseket, amelyhez hasonlóan a felperes esetében nem került sor.

Az alperes fellebbezésében foglalt érveket sem osztotta a másodfokú bíróság. Önmagában az a tény, hogy a felperes a gyülekezéshez és a véleménynyilvánítási szabadsághoz való jogát viszonylag hosszabb ideig gyakorolhatta nem jelenti azt, hogy a rendezvény jogellenes feloszlátása miatt ez a joga ne sérült volna. A jogsérelem mértéke a megállapítás során nem, csak az alkalmazandó jogkövetkezmények tekintetében bír jelentőséggel, melyet az elsőfokú bíróság helyesen vett figyelembe.

Nem vitatható, hogy amikor az azon résztvevők közül néhányan tárgyakkal dobálták és szóban inzultálták a helyszín biztosítását végző rendőröket az alperesnek az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján meg kellett tennie a szükséges intézkedéseket. A felperessel szembeni fellépése azonban nem volt szükséges és arányos mértékű, ugyanis a bizonyítási eljárás során nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy maga is aktív részese lett volna az intézkedést kiváltó cselekményeknek. Különösen nem volt indokolt személyi szabadságának korlátozása, ráadásul jelentősebb időn keresztül, önmagában azért, mert a helyszín elhagyására vonatkozó felszólításnak nem tett azonnal eleget.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó alperesi érveléssel sem értett egyet a másodfokú bíróság figyelemmel arra, hogy a felperessel szembeni alperesi intézkedés a fogvatartás esetében a fent kifejtettek alapján nem volt jogszerű. A felrőhatóság körében ugyancsak helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor az e körben felhozott alperesi indokokat nem fogadta el. A rendőri intézkedés célja a demonstráció megszüntetése volt, melynek eléréséhez az

egyébként békés magtartást tanúsító felperes majdnem 8 órán át tartó fogva tartása teljességgel indokolatlan volt. Az alperes fellebbezésében e körben kifejtettek a felperes elfogásának, előállításának körülményei tekintetében értékelhetők, az előállítást azonban az elsőfokú bíróság sem ítélte jogszerűtlennek - a felperes fellebbezése pedig ezekre a körülményre nem vonatkozott.

Mindezek alapján az alperes kártérítési felelőssége fennáll, mert az külön bizonyításra nem szoruló köztudomású tény, hogy amennyiben valakit személyi szabadságától bármilyen mértékben is de jogellenesen megfosztanak az számára nem vagyoni hátránnyal jár.

A felperesnek járó perköltség tekintetében megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy annak összegét az elsőfokú bíróság helyesen számította ki. Annak alapjául a per korábbi szakaszában és a jelenlegi szakaszban megítélt kártérítési összeget (300.000 forint) vette alapul, figyelemmel arra is, hogy korábban ebben a kérdésben jogerős döntés még nem született, ezért annak leszállítása sem volt indokolt.

Miután a peres felek fellebbezése nem vezetett eredményre a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a másodfokú költségeik tekintetében a bíróság úgy határozott azt maguk kötelesek viselni.

A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a felperes teljes személyes költségmentessége, valamint az alperes illetékmentességére tekintettel a bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM. Rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2016. szeptember 28.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

bíró

dr. Istenes Attila s.k.